

Anti Pestprotocol

1 - Doel van het pestprotocol	blz. 3
1.1 Wat is een pestprotocol?	blz. 3
1.2 Wat is pesten?	blz. 3
1.3 Waarom aandacht voor pesten?	blz. 3
2 - Voorwaarden om bij stil te staan	blz. 4
2.1 Belangrijke regels bij het hanteren van het anti-pestprotocol	blz. 4
2.1.1 Kapstokregels	blz. 5
3 - Hoe te handelen bij pesten?	blz. 6
3.1 Om pesten goed aan te pakken zijn de volgende punten van belang	blz. 7
3.2.1 Voorbeelden van signalen van pestgedrag	blz. 8
3.2.2 Voorbeelden van signalen van gepest worden	blz. 8
3.3 Praktische begeleiding	blz. 8
3.3.1. Toelichting van de vijf sporen	blz. 8
4 - Digitaal pesten	blz. 10
5 - Programma de Vreedzame school	blz. 11
6 - Adviezen aan.....	blz. 12
6.1 De ouders van de gepeste kinderen	blz. 12
6.2 De ouders van pesters	blz. 12
6.3 De ouders van alle kinderen	blz. 12
Tot slot	blz. 12

Anti Pestprotocol

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Wij vinden dit ontzettend vervelend, want ieder kind dat gepest wordt is er één teveel. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken.

1 - Doel van het pestprotocol

Wij vinden dat elk kind dat bij ons naar school gaat, zich veilig moet voelen en met plezier naar school moet kunnen gaan. Dit bereiken we door ons goed te gedragen en verdraagzaam te zijn naar elkaar. Ieder kind heeft liefde en begrip nodig voor volledige en harmonische ontplooiing van zijn/haar persoonlijkheid. (Beginsel 6 van de universele verklaring van de rechten van het kind). Dit is ook een voorwaarde om goed te kunnen leren.

1.1 Wat is een pestprotocol?

Een pestprotocol is een aantal afspraken over het tegengaan van pesten. Afspraken tussen de school, de kinderen en de ouders. De basis voor die afspraken zijn twee regels:

1. Wij pesten niet.
2. Wij accepteren niet dat er gepest wordt.

Bij pesten is iets anders aan de hand dan een enkel plagerijtje. Bij plagen is sprake van een incident(je), zijn er gelijke machtsverhoudingen, kan de geplaagde zich verdedigen en loopt geen blijvende psychische of fysieke schade op. Elk kind wordt wel eens geplaagd, maar wie gepest wordt, is altijd het slachtoffer, altijd de verliezer. Wie gepest wordt, vindt altijd de anderen tegenover zich. Pesten is een vorm van mishandeling!

1.2 Wat is pesten?

De definitie van pesten volgens de Van Dale is kwellen of treiteren. Wij vinden voornamelijk de eerste verklaring van toepassing, want pesten is niet zomaar treiteren of plagen.

Om het begrip pesten verder te concretiseren, maken we een vergelijking met het begrip plagen (zie onderstaand schema).

Plagen

Is onschuldig en gebeurt onbezonnen en spontaan.
Gaat soms gepaard met humor.

Is van korte duur of gebeurt slechts tijdelijk.

Speelt zich af tussen "gelijken" ("twee honden vechten om hetzelfde been").

Is meestal te verdragen of zelfs leuk, maar kan ook wel kwetsend of agressief zijn.

Meestal één tegen één.

Degenen die elkaar plagen, wisselen keer op keer.

Pesten

Gebeurt berekend (leerlingen weten vooraf goed, wie, hoe en wanneer ze gaan pesten). Ze willen bewust iemand kwetsen, kleineren of buitensluiten
Is duurzaam: het gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig (stopt niet vanzelf en na korte tijd).

Ongelijke strijd. De onmachtgevoelens van de gepeste staan tegenover de machtsgevoelens van de pester.

De pester heeft geen positieve bedoelingen en wil pijn doen, vernielen, kwetsen of iemand buiten sluiten.

Meestal een groep (pester en meelopers) tegenover één geïsoleerd slachtoffer.

Er bestaat een neiging tot een vaste structuur. De pesters zijn meestal dezelfde, net zoals de slachtoffers (mogelijk wisselend door omstandigheden).

Samenvattend kunnen we stellen dat plagen tamelijk onschuldig is, terwijl pesten schade berokkent. Na alle betrokken partijen gehoord te hebben bepaalt de leerkracht of het gaat om plagen of pesten.

1.3 Waarom aandacht voor pesten?

Wij willen kinderen een veilig schoolklimaat bieden, waarin zij zich harmonieus kunnen ontwikkelen. De leerkrachten bevorderen een goede, prettige werksfeer in de klas door duidelijke afspraken te maken met kinderen. Een deel van die afspraken is schoolgebonden (de kapstokregels); deze regels zijn zichtbaar in iedere klas en hieraan wordt in ieder groep met de kinderen een eigen vorm gegeven. Een deel van de regels is klasgebonden en hieraan wordt op het sociaal emotionele vlak aandacht besteed. Eén van die afspraken is dat kinderen en volwassenen aardig tegen elkaar zijn. Meestal lukt dat goed, maar in een enkel geval wordt een kind systematisch door anderen genegeerd of gepest. Dan komt een kind zodanig in de knel, dat pedagogische maatregelen van de leerkracht of van de school niet meer volstaan. In dat geval moeten we onder ogen zien dat er een ernstig probleem is. Niet alleen voor de leerkracht en het gepeste kind, dat door het pesten beschadigd wordt, maar het probleem geldt ook voor de pester(s), de klas en de betrokken ouders. Een schoolklimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waarin gepest wordt, kan iedereen slachtoffer zijn.

Het anti-pestprotocol

1. Wij pesten niet.
2. Wij accepteren niet dat er gepest wordt.
3. Er zijn duidelijke sancties afgesproken wanneer er sprake is van pesten.
4. Leerlingen en ouders zijn bekend met het pestprotocol en de sancties.

2 - Voorwaarden om bij stil te staan

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders).
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt waarna met hen regels worden Anti Pestprotocol OBS de Kelderswerf vastgesteld.
- Als pesten optreedt moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak/stappenplan.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en de directie adviseren.
- Op iedere school is een vertrouwenspersoon aangesteld.

2.1 Belangrijke regels bij het hanteren van het anti-pestprotocol

Regel 1: Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij: "Je mag niet klikken, maar.....als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken". Deze regel geldt natuurlijk ook voor de ouders van alle kinderen.

Regel 2: Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Regel 3: Samenwerken zonder bemoeienissen: School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Samen met de leerkracht(en) wordt naar een oplossing gezocht en zo nodig actie ondernomen.

Zoals al eerder aangegeven hanteren wij op de Kelderswerf kapstokregels. Deze gebruiken wij als uitgangspunt om omgangsvormen op school duidelijk en bespreekbaar te maken: hier besteden wij in de groepen regelmatig aandacht aan en worden gebruikt als basis om in alle groepen aan het begin van ieder schooljaar de groepsregels met elkaar vast te stellen. Wij zijn van mening dat het de kinderen kan helpen om zich op school veilig te voelen en een goed relatie met andere kinderen en leerkrachten op te bouwen. Daarnaast zorgt het voor een prettig leer-/werkklimaat.

Dit betekent echter niet dat wij onze kinderen in een keurslijf willen persen. De kapstokregels geven kinderen houvast bij hun sociaal-emotionele ontwikkeling. Ieder kind is uniek, met een eigen karakter, met eigen unieke gedragingen. Soms laten zij ander gedrag zien of maken zij fouten. Door ervaring leert men, ook onze kinderen. Het is belangrijk te kijken naar de situatie waarin het kind (de kinderen) zich bevindt. Soms wil een kind gewoon even niet samenspelen of samenwerken. Dan moet er ruimte zijn om tegemoet te komen aan de behoefte van dat kind. Dit bij elkaar genomen maakt dat de leerkracht de kapstokregels als uitgangspunt neemt, maar als professional de afweging maakt wanneer welke kapstokregel van belang is. Ook hierin is het belangrijk de dialoog met de kinderen aan te gaan.

2.1.1 Kapstokregels

1. Voor groot en klein zullen we aardig zijn.
2. Binnen de school moet het rustig zijn, rennen mag op het plein.
3. We zullen goed voor de spullen en omgeving zorgen, dan zijn ze weer te gebruiken morgen.

Kapstok 1: Toon respect voor elkaar

- Ik spreek vriendelijk en beleefd
- Ik help een ander
- Ik speel en werk samen wanneer dat mogelijk is
- Ik luister naar een ander
- Ik volg instructies van de leerkracht/volwassene
- Ik kom op tijd
- Ik houd mezelf en anderen aan de schoolregels

Kapstok 2: Rustige en veilige omgeving

- Gedraag je rustig:
- Ik loop rustig door de school
- Ik spreek zachtjes
- Ik houd handen, voeten en spullen bij me

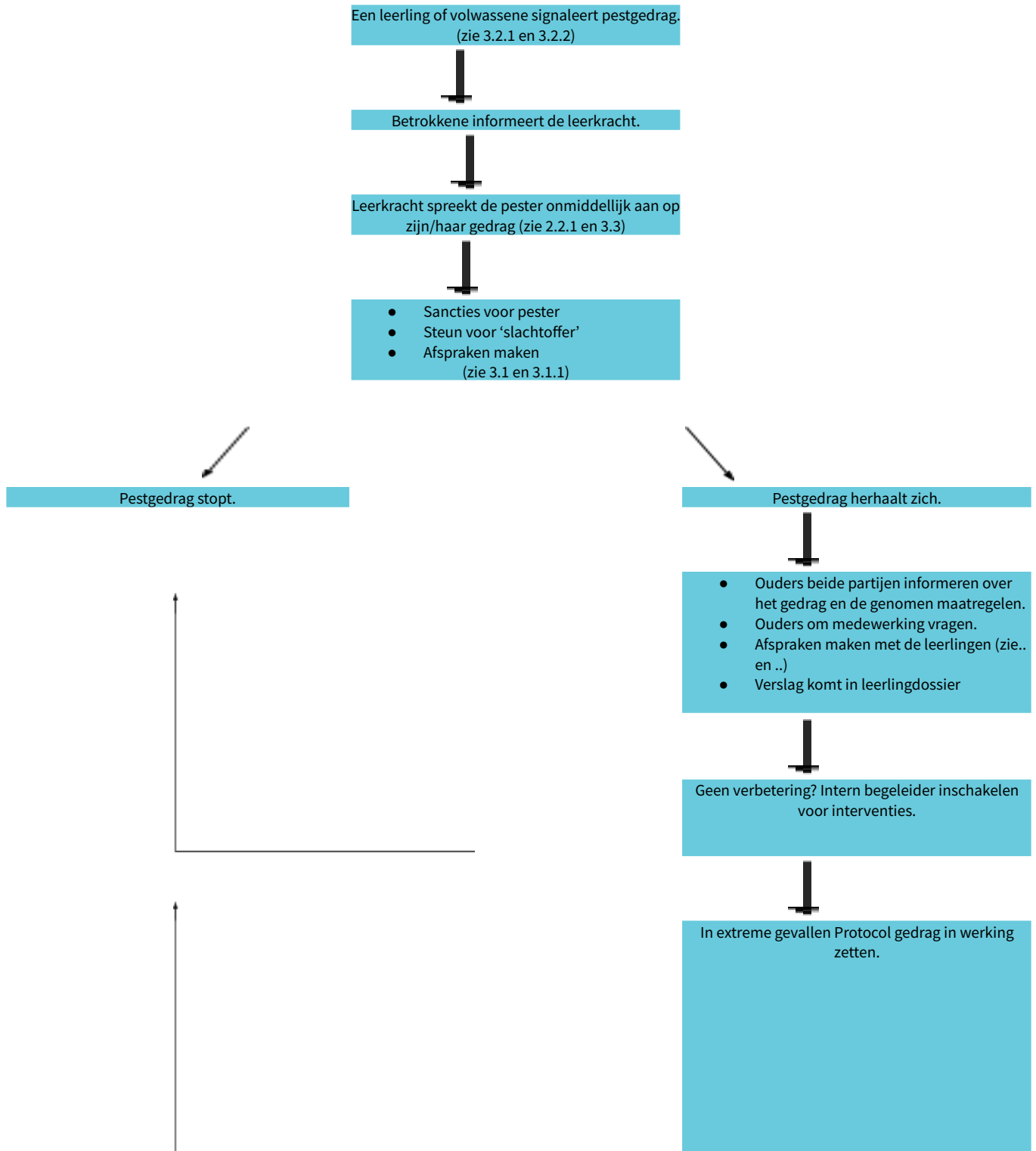

Kapstok 3: Zorg voor onze omgeving

- Ik vraag toestemming als ik spullen van een ander wil gebruiken
- Ik gebruik de materialen waarvoor zij bedoeld zijn
- Ik ruim netjes op: alles heeft een eigen plek

3 - Hoe te handelen bij pesten?

3.1 Om pesten goed aan te pakken zijn de volgende punten

van belang:

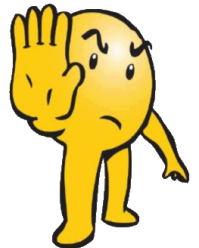
- Bij de aanpak werken we preventief door het inzetten van het programma van De Vreedzame School en indien van toepassing worden de betrokken partijen ingeschakeld (de vijfsporenaanpak 3.1.1).
- Het probleem wordt structureel aangepakt, dat wil zeggen signaleren via een incidentenregistratie lijst, een plan uitvoeren en evalueren (in Parnassys).

Het plan van aanpak moet leiden tot een blijvende gedragsverandering. Bij pestgedrag melden de leerlingen (of andere betrokkenen) dit altijd bij de leerkracht. We stimuleren de kinderen om, onder leiding van een leerkracht om samen tot een oplossing te komen.

De leerkracht brengt de 'partijen' tot elkaar. De gemaakte afspraken (zie de basisafspraken 4.1) , die in het begin van het schooljaar zijn opgesteld met de groep, zijn hierbij de leidraad. De leerkracht laat de kinderen inzien wat ze de anderen aandoen met hun gedrag, maar ook welk effect dat op derden kan hebben.

In het geval van pesten wordt:

- de pester onmiddellijk op zijn/haar gedrag aangesproken door de leerkracht en wordt geprobeerd achter de oorzaak van zijn/haar gedrag te komen.
- de pester gestraft door de leerkracht.

Bij pesten nemen wij gepaste maatregelen. Deze kunnen zijn:

- een pauze binnen blijven met zinvol werk
- niet meedoen met een groepsactiviteit, maar op dat moment zinvol werk doen
- bij aankomst op school meteen naar binnen
- reflectieopdracht (verslag); bewustwording van wat hij/zij met het gedrag teweeg brengt bij alle betrokkenen
- andere aangepaste regel

Wanneer het pestgedrag ondanks alle bovenstaande maatregelen doorgaat, dan maakt de leerkracht met de pester en de ouders van de pester een afspraak voor een gesprek waarbij:

- de ouders geïnformeerd worden over de pesterijen en de genomen maatregelen.
- de ouders gevraagd wordt mee te werken om aan het pestgedrag een einde te maken.
- met de leerling afspraken gemaakt worden voor de toekomst (dit wordt teruggekoppeld naar het slachtoffers en zijn/haar ouders).

Wanneer ook dan geen resultaat bereikt wordt/kan worden, schakelen we de intern begeleider in voor verdere hulp (eventueel externe hulp). De ouders worden hiervan op de hoogte gesteld.

Mocht dit niet tot het gewenste resultaat leiden, dan kan een leerling (de pester) in extreme gevallen geschorst of verwijderd worden. Hiervoor is een apart protocol op stichtingsniveau voor opgesteld.

3.2.1 Voorbeelden van signalen van pestgedrag

1. Altijd een bijnaam, nooit de eigen naam noemen.
2. Zogenaamd leuke opmerkingen maken over een klasgenoot.
3. Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
4. Briefjes doorgeven.
5. Beledigen.
6. Opmerkingen maken over kleding/uiterlijk.
7. Isoleren en negeren van een kind binnen de groep.
8. Buiten school opwachten, slaan of schoppen.
9. Op weg naar huis achterna rijden.
10. Naar het huis van de gepeste gaan.
11. Bezittingen afpakken en/of vernielen.
12. Schelden of schreeuwen.
13. Pesten via email of social media.
14. Veel geroddel in de groep.

3.2.2 Voorbeelden van signalen van gepest worden

- Niet naar buiten willen op school of thuis.
- Bij buitenspel heel vaak/altijd alleen spelen.
- Vaak bij de pleinwacht gaat staan.
- Vaak met jongere kinderen spelen.
- Het kind geeft naar niet meer naar school te willen of zich ziek te voelen.
- Het kind is snel en vaak boos en prikkelbaar.

3.3 Praktische begeleiding

Bij pesten zijn vijf partijen te onderscheiden: het gepeste kind, de pester, de ouders, de zwijgende middengroep en de leerkracht. Om het probleem aan te pakken wordt de vijfsporenaanpak ingezet. De leerkracht zal in eerste instantie het probleem met de pester en het slachtoffer gaan oplossen. Als dit nu niet afdoende is, wordt er contact opgenomen met de ouders van de betrokkenen en gaan we het probleem op groepsniveau aanpakken. Samenwerking tussen alle partijen is hierbij van groot belang.

3.3.1. Toelichting van de vijf sporen

Spoor 1: Het gepeste kind wordt gesteund door:

- Te luisteren naar wat er gebeurd is.
- Het tonen van medeleven.
- Het probleem van het kind serieus te nemen.
- We benadrukken de sterke kant van het kind.
- Het laten inzien dat je soms ook op een andere manier kan reageren en stimuleren om dat te gaan doen.
- We plaatsen kinderen niet in een uitzonderingspositie door het bovenmatig te beschermen
- Met het kind worden mogelijke oplossingen overlegd en nagevraagd welke oplossing het kind zelf wil.
- Samen met het kind wordt aan die oplossingen gewerkt.
- Eventueel wordt deskundige hulp van buitenaf ingeschakeld.
- Er worden vervolgesprekken verzorgd.

Spoor 2: De pester wordt gesteund door:

- Met het kind te bespreken wat pesten voor een ander betekent.
- Het kind te helpen zijn relaties met andere kinderen te verbeteren. Hierbij hoort zeker het aanbieden van excuses aan het gepeste kind.
- Te zorgen dat het kind zich veilig voelt en uitleggen wat jij als leerkracht daaraan gaat doen.
- Grenzen stellen en die consequent handhaven.
- Het kind helpen zich aan regels en afspraken te houden.
- Te zorgen voor vervolgesprekken.

Spoor 3: de ouders van het gepeste kind en de ouders van de pester worden gesteund door:

- Ouders die zich zorgen maken serieus te nemen.
- Ouders te informeren over peestsituaties, over pesten en over manieren om pesten aan te pakken en te voorkomen.
- Met ouders te overleggen over manieren om peestsituaties aan te pakken.
- Zo nodig ouders door te verwijzen naar deskundige hulp.

Spoor 4: de zwijgende middengroep wordt betrokken bij de oplossing van het pesten door:

- Met de kinderen in de groep te praten over het pesten en hun eigen rol daarin (meedoen of nietsdoen kan tot verergering van het probleem zorgen).
- We stimuleren dat de kinderen een eigen standpunt innemen en daarnaar handelen.
- Met de andere kinderen te overleggen over mogelijke manieren van aanpak en oplossing en hun rol daarin.
- Samen met de kinderen te werken aan oplossingen waaraan ze zelf actief bijdragen.

Spoor 5: De leerkracht neemt verantwoordelijkheid door:

- Nadrukkelijk stelling te nemen.
- Voldoende bekend te zijn met pesten in het algemeen en in staat zijn het pesten in de eigen groep vroegtijdig te herkennen en aan te pakken.
- Altijd hulp te bieden aan het gepeste kind.
- Het slachtoffer en de pester te begeleiden, indien nodig in overleg met ouders en/of externe deskundigen.

4 - Digitaal pesten

Digitaal pesten is ook een vorm van agressie die ontstaan is door beschikbaarheid van computers, mobiele telefoons en andere devices. Elektronische agressie kan de vorm hebben van treiteren, bedreigen, nare spelletjes spelen, nare berichten versturen, het verspreiden van foto's/filmpjes e.d.

Eén van de problemen is dat de pestkop anoniem kan blijven. Een ander probleem is dat de pester ieder moment van de dag kan toeslaan.

School zal binnen de richtlijnen van de wet op AVG onderzoek doen en bij de constatering van een hack aangifte bij de politie doen.

Wij werken preventief aan het voorkomen van digitaal pesten. De leerlingen leren bij de lessen mediawijsheid hoe zij zich moeten gedragen op het internet. Zij weten wat de consequenties zijn van het plaatsen van berichten/foto's, wat wel/niet veilig is, enz. Ook wordt er in de groepen die een groepsapp gebruiken 'Whatshappy regel' met de groep opgesteld.

Wanneer een leerkracht merkt dat digitaal pesten leeft in de groep worden extra lessen gegeven over dit item.

4.1 Regels en afspraken die wij hanteren bij internetgebruik zijn:

- schrijf nooit je naam met adres of telefoonnummer in een email bericht.
- stuur geen berichten door die niet leuk of raar zijn.
- in principe mogen de leerlingen niets downloaden, alleen in overleg met de leerkracht.
- social media is op school niet toegestaan, tenzij het dienend is aan het doel van de les.
- kinderen weten welke sites zijn toegestaan, bij twijfel wordt de leerkracht geraadpleegd.

5 - Programma de Vreedzame school

De school beschikt met de Vreedzame school over een preventieve aanpak. We hanteren de methode “de Vreedzame school”.

De lessen uit de methode staan in principe op een vast tijdstip op het rooster, maar omstandigheden kunnen leiden tot afwijken daarvan.

De vreedzame school wil:

- leerlingen leren op een andere manier met conflicten om te gaan
- leerlingen meer verantwoordelijk maken, een stem geven, op eigen benen zetten
- een positieve omgang met elkaar
- de klas en school tot een democratische gemeenschap maken, waarin iedereen zich betrokken en verantwoordelijk voelt

De persoon en het gedrag van de leerkracht is hierbij sterk van belang. Hij/zij is een duidelijk voorbeeld in het accepteren van verschillen tussen kinderen en hij/zij heeft een actieve rol in het uitdagen en ondersteunen van het zelfstandig oplossen van problemen door kinderen op sociaal gebied.

6 - Adviezen aan.....

6.1 De ouders van de gepeste kinderen

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind en maak vooral het eigen gedrag bespreekbaar. Benader het op een positieve manier (dus niet: “Wat is er vandaag weer voor vervelends gebeurd?”), geef adviezen om aan het pesten een einde te maken).
- Stimuleer uw kind om naar de leerkracht te gaan en /of direct met de leerkracht bespreken.
- Als uw kind vraagt om er met niemand over te praten, steun uw kind dan, geef uw kind achtergrondinformatie en maak duidelijk dat de school voorzichtig zal aanpakken. Vooraf is het raadzaam om dit met school af te stemmen.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Laat uw kind opschrijven/tekenen wat het meegemaakt heeft. Dit kan emotionele reacties oproepen. Help uw kind om deze reacties te uiten en te verwerken.
- Beloon het kind en help het zijn zelfrespect terug te krijgen.
- Probeer, indien mogelijk, samen (evt. in bijzijn van de leerkracht) in gesprek te gaan met de ouders van de pester om zo gezamenlijk een oplossing voor dit probleem te vinden.

6.2 De ouders van pesters

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer, indien mogelijk, samen (evt. in bijzijn van de leerkracht) in gesprek te gaan met de ouders van de gepeste om zo gezamenlijk een oplossing voor dit probleem te vinden.

6.3 De ouders van alle kinderen

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus, het kan ook uw kind overkomen.
- Houd rekening met de gevoelens van de ouders van zowel het gepeste kind als ook de gevoelens van de pester.
- Neem ouders van het gepeste kind serieus en maak het tot een gemeenschappelijk probleem
- Praat met uw kind over school, over relaties in de groep.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Tot slot:

Iedere pestsituatie is een andere pestsituatie, en soms kan een pestsituatie om een specifieke aanpak vragen, welke niet staat beschreven in dit protocol. Het is belangrijk dat de leerkracht (school) goed naar de diverse partijen luistert (pester, gepeste en evt. groep/ouders/derden), om aan de hand hiervan een adequate aanpak op te stellen.

School zal te allen tijden met het gepeste kind en de pester gezamenlijk in gesprek gaan om tot een constructieve oplossing te komen.